

Innst. 267 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 7 (2009–2010)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling for 2009

Til Stortinget

Sammendrag

Stortingets delegasjon til parlamentarikerforsamlingen til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE PA) for valgperioden 2005–2009 besto av følgende representanter:

<i>Medlemmer</i>	<i>Personlige varamedlemmer</i>
Morten Høglund (FrP), leder	Christian Tybring-Gjedde (FrP)
Sigvald Oppebøen Hansen (A), nestleder	Anne Marit Bjørnflaten (A)
Signe Øye (A)	Solveig Horne (FrP)
Trond Helleland (H)	Line Henriette Holten Hjemdal (KrF)
Olav Gunnar Ballo (SV)	Odd Einar Dørum (V)
Erling Sande (Sp)	Tor-Arne Strøm (A)

Etter stortingsvalget ble ny delegasjon valgt av Stortinget 20. oktober 2009 for valgperioden 2009–2013:

<i>Medlemmer</i>	<i>Personlige varamedlemmer</i>
Snorre Serigstad Valen (SV), leder	Erling Sande (Sp)
Morten Høglund (FrP), nestleder	Bård Hoksrud (FrP)

Sigvald Oppebøen Hansen (A)	Kari Henriksen (A)
Susanne Bratli (A)	Peter Skovholt Gitmark (H)
Åse Michaelsen (FrP)	Geir Jørgen Bekkevold (KrF)
Trond Helleland (H)	Thomas Breen (A)

Generelt

OSSEs parlamentariske forsamling ble opprettet i 1991 og har en rådgivende funksjon i forhold til OSSEs ministerråd. Forsamlingens formål er å bidra til interparlamentarisk dialog og samarbeid i OSSE-regionen, fremme utviklingen av demokratiske institusjoner, bidra til konfliktforebygging og konfliktløsning, drøfte politiske tema av betydning for organisasjonen og etterse gjennomføringen av organisasjonens vedtak. Den omfatter 320 medlemmer fra 55 parlamenter.

Forsamlingen gir OSSE økt demokratisk legitimitet og spiller en viktig rolle i forbindelse med valgobservasjoner, hvor den samarbeider med OSSEs kontor for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR). Forsamlingens historiske grunnlag om parlamentarisk dialog og samarbeid på tvers av skillelinjer fremstår som meget aktuelt i dagens Europa. Det er derfor viktig at norske parlamentarikere deltar i dette samarbeidet.

Det er etablert tre faste komiteer: for politiske og sikkerhetsmessige spørsmål, for økonomi, vitenskap, teknologi og miljøvern og for demokrati, menneskerettigheter og humanitære saker.

OSSE PAs viktigste møter er hovedsesjonene som finner sted hver sommer. I 2008 fant denne sted i Vilnius i perioden 29. juni–3. juli. I tillegg arrangeres det et vintermøte i Wien, et høstmøte og annet hvert annet år en økonomisk konferanse. Forsamlin-

gen har etablert ad hoc-komiteer som tar opp ulike situasjoner i OSSE-regionen. En slik komité er blant annet etablert for Hviterussland hvor formålet er å fremme dialog mellom landets regjering og opposisjonen.

Hovedspørsmål

Den 18. hovedsesjonen i Vilnius hadde «OSSE: fokus på nye sikkerhetsutfordringer» som hovedtema og munnet ut i en erklæring med anbefalinger til OSSE og organisasjonens medlemsland. Resolusjoner om matsikkerhet i OSSE-området, felles og koordinert respons på finanskrisen og økt fokus på svake gruppers situasjon ble vedtatt. Også en rekke andre temaer ble diskutert. Erklæringen omfatter eksempelvis en henstilling om at OSSE gjøres mer relevant og får økt legitimitet, og at organisasjonens beslutningsprosesser blir mer transparente. Et kanadisk forslag med brodd mot EUs forbud mot import av selprodukter, som ble besluttet i mai 2009, ble vedtatt. En rekke EU-land stemte for forslaget. Under hoveddebatten siste dag holdt delegasjonsleder et innlegg om nordområdene hvor det ble vist til at klimaendringene stiller oss overfor nye utfordringer og at fortsatt fredelig samarbeid i Arktis er i alles interesse. Det ble også fremholdt at de foreliggende rettslige rammene, først og fremst representert ved havretten, er et tilstrekkelig utgangspunkt for å regulere menneskelig aktivitet i regionen. Det ble fastslått at det ikke er behov for noen ny traktat for Arktis slik Europaparlamentet tidligere har fremmet forslag om.

Under vintermøtet i februar 2009 var hoveddebatten viet det russiske forslaget om en ny sikkerhetsarkitektur i Europa. Under en sesjon i komiteen for politiske spørsmål og sikkerhet holdt den amerikanske delegasjonen innlegg om president Obamas utenrikspolitiske prioriteringer, deriblant planene for stengingen av Guantanamo Bay-fengslet og beslutningen om at all form for tortur under avhør skal opphøre. Innlegget ble meget godt tatt imot av de tilstedeværende. I innlegget til det greske OSSE-formannskapet ved utenriksminister Dora Bakoyanni ble OSSEs særlige fortrinn fremhevet og hun pekte på at ingen andre organisasjoner forener europeiske og euroatlantiske spørsmål på samme måte.

En økonomisk konferanse om finanskrisen ble avholdt i Dublin i mai 2009. I den avsluttende sesjonen ble behovet for koordinert innsats mot finanskrisens effekter sterkt understreket. Det ble også fremholdt at krisen gir mulighet til å korrigere svakheter i rammeverket for finansnæringen både på internasjonalt og nasjonalt plan.

Høstsesjonen fant sted i Aten i oktober 2009 og rettet søkelyset mot energisikkerhet og miljø. Diskusjonene var særlig sentrert rundt regionalt samarbeid om energisikkerhet, klima og miljøpolitikk, og prosessen fram mot COP 15-møtet i København i desember.

OSSE PAs deltakelse i valgobservasjonsoppdrag er et konkret og viktig bidrag til OSSEs målsetting om demokratiutvikling. I 2009 deltok medlemmer av delegasjonen som valgobservatører i Moldova og Kirgisistan. Dessverre var det også i 2009 tydelig at samarbeidet mellom forsamlingen og ODIHR i forbindelse med valgobservering ikke fungerer tilfredsstillende. Uenigheten dreier seg i første rekke om hvilken institusjon som skal ha det endelige ord når det gjelder utforming av valgobservatørenes samlede vurdering av et gitt valg.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Laila Gustavsen, Eva Kristin Hansen, Svein Roald Hansen, Sverre Myrli, Tore Nordtun og Helga Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen, Morten Høglund, Siv Jensen, Peter N. Myhre og Karin S. Woldseth, fra Høyre, Peter Skovholt Gitmark, Ivar Kristiansen og lederen Ine M. Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Bård Vegar Solhjell, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, understreker den parlamentariske forsamlingens viktige funksjon og hovedmål som er å bidra til parlamentarisk dialog mellom land og samarbeid i OSSE-regionen.

Komiteen vil også fremheve den særlige rollen som OSSE har knyttet til valgobservasjon og registrerer at samarbeidet med OSSEs kontor for demokratiske institusjoner og menneskerettigheter (ODIHR) ikke fungerer tilfredsstillende, og at det er uenighet om hvilken institusjon som skal ha det endelige ordet når det gjelder utformingen av den samlede vurdering av et gitt valg. Komiteen vil understreke viktigheten av at dette avklares.

Komiteen merker seg at et kanadisk forslag med brodd mot EUs forbud mot import av selprodukter, som ble besluttet i mai 2009, ble vedtatt og at en rekke EU-land stemte for forslaget.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 7 (2009–2010) – årsrapport fra Stortingets delegasjon til Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europas (OSSEs) parlamentariske forsamling for 2009 – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 26. mai 2010

Ine M. Eriksen Søreide

leder

Laila Gustavsen

ordfører

